

Accountantsverslag 2022

Gemeente Helmond

26 juni 2023

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Helmond
Postbus 950
5700 AZ HELMOND

Datum
26 juni 2023

Ons kenmerk
2306241017/LR

Behandeld door
B. Blomjous MSc RA
06 8355 5440
BBlomjous@deloitte.nl

drs. J.J. Zuidema RA
06 5261 5738
JZuidema@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Helmond. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2022 van de gemeente Helmond.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Helmond hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond. Bij deze jaarrekening hebben wij op 26 juni 2023 een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid verstrekt.

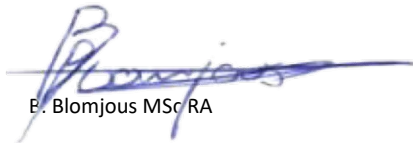
Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 18 november 2022 en met ons auditplan, dat op 13 september 2022 is besproken in uw auditcomité.

Wij bespreken onze bevindingen met het auditcomité

Wij hebben onze conceptrapportage op 15 juni 2023 besproken tijdens de bijeenkomst met uw auditcomité, en hebben daarbij ook uw vragen beantwoord. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons afgestemd met uw vervangend portefeuillehouder financiën, de gemeentesecretaris en de manager financiën, en is tevens toegelicht in het college, op 12 juni 2023.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

B. Blomjous MSc RA

Inhoudsopgave

<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	4
• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	5
• <u>Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring</u>	9
<u>Bevindingen jaarrekening</u>	11
• <u>De financiële positie van uw gemeente</u>	12
• <u>Belangrijkste bevindingen uit onze controle</u>	17
<u>Interne beheersing</u>	24
• <u>Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing</u>	25
<u>Overige aangelegenheden</u>	27
• <u>Overige aangelegenheden</u>	28
<u>Bijlagen</u>	29
• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	30
• <u>Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle</u>	31
• <u>Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen</u>	32
• <u>Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022</u>	34
• <u>Bijlage B2- Bevindingen bereikbaarheidsakkoord 2022</u>	39
• <u>Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	40

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid en rechtmatigheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 4,3 miljoen respectievelijk € 12,9 miljoen.

Financiële positie

- De financiële positie ultimo 2022 is verbeterd ten opzichte van 2021.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2022 bedraagt € 147,8 miljoen (2021: € 144,3 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Helmond onderkende en aanwezige risico's van € 67,4 miljoen (2021: € 78,8 miljoen).
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en de realisatie, en kent een voordelig rekeningresultaat voor mutaties in de reserves van € 2,3 miljoen, ten opzichte van een begroot nadelig resultaat van € 11,1 miljoen. Tussentijds is door uw raad besloten om € 40,5 miljoen toe te voegen aan de reserves en om € 59,4 miljoen te onttrekken, zodat het positieve financiële resultaat over 2022 uitkomt op € 21,2 miljoen, waar een resultaat begroot was van nihil.

Controleproces

- De controle van de jaarrekening van de gemeente Helmond is een complex proces. In de voorbereiding om te komen tot een jaarrekening en onderbouwingen vragen wij veel van de organisatie. In de afgelopen jaren zagen wij dit proces verbeteren. In het afgelopen jaar is het proces overigens moeizamer verlopen dan vorig jaar, mede als gevolg van de implementatie van het nieuwe financiële pakket en vanwege personele wisselingen.
- Op basis van de controle constateren wij dat de gedurende het jaar gevoerde administratie soms onnodig complex is vormgegeven. Dit zorgt ervoor dat de controle van de tussenrekeningen een ingewikkeld proces is, dat leidt tot relatief veel correcties. Tevens zorgt dit ervoor dat het inzicht van de gemeente in de tussenrekening gedurende het jaar beperkt is.

Realisatiekracht

- Wij signaleren in toenemende mate een spanningsveld tussen het kunnen realiseren van uw ambities en de beschikbare capaciteit bij zowel uw organisatie als in de stad/regio. Uit het overzicht van baten en lasten over 2022 blijken opnieuw (forse) afwijkingen c.q. volumever schillen in zowel de lasten, baten als saldi, wanneer wij de begroting afzetten tegen de realisatie. Waar de lasten (voor mutatie reserves) zijn begroot op een bedrag van € 374 miljoen, bedragen de gerealiseerde lasten € 342 miljoen. Wij zien dit verschil tussen de begroting en de realisatie jaarlijks toenemen.
- Ook wanneer wij naar de ontwikkeling van de door de raad gevoteerde investeringskredieten kijken, zien wij dat ambitie en realisatie jaarlijks verder uiteen komen te liggen. Waar eind 2018 een investeringskrediet van € 52 miljoen beschikbaar was voor in de komende jaren nog te realiseren investeringen, is dit krediet eind 2022 opgelopen tot een bedrag van € 152 miljoen. Dit betreft het krediet voor de realisatie in het boekjaar en in de navolgende jaren. Jaarlijks realiseert de gemeente investeringen voor een bedrag tussen € 15 en € 41 miljoen.
- Om uw doelen en ambities te kunnen realiseren, zullen de (investerings)uitgaven in de komende jaren naar verwachting nog verder toenemen. Belangrijke toekomstige investeringsopgaven zijn: het realiseren van een versnelling in de woningbouw, de energietransitie, klimaatadaptatie en de mobiliteitsopgave. De ambities op deze gebieden zijn veelal nog niet concreet gemaakt. Wij adviseren het college te onderzoeken in hoeverre de gestelde ambities passen binnen de beschikbare capaciteit, startend bij de ambtelijke capaciteit. Het capaciteitsvraagstuk gaat overigens ook om de vraag of de markt, in een situatie met personele schaarste, de ambities van de gemeente en van de Brainportregio aankan. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek is het van belang de realisatiekracht in balans te brengen met uw ambities, waarbij u deze ambities eventueel in de tijd prioriteert.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Sociaal domein | Jeugd en Wmo

- De gemeente blijft voor de verantwoording van de uitgaven van de zorg in natura (Jeugdzorg en Wmo) binnen het sociaal domein in hoge mate afhankelijk van de productieverantwoordingen van zorgaanbieders. Doordat de gemeente afhankelijk is van deze productie-verantwoordingen met de daarbij behorende controleverklaringen en deze niet voor alle zorgaanbieders tijdig zijn ontvangen, resteert er een onzekerheid in de controle van € 0,38 miljoen. Dit betekent dat wij niet kunnen nagaan of deze bestedingen op de juiste wijze en rechtmatig hebben plaatsgevonden.
- De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft, evenals in voorgaande jaren, een controleverklaring met beperking bij de PGB-verantwoordingen over 2022 verstrekt. Voor de PGB-bestedingen 2022 (€ 0,8 miljoen) heeft de gemeente Helmond zelf onderzoek gedaan naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van deze bestedingen. Naar aanleiding van deze werkzaamheden resteert er een onzekerheid van € 0,32 miljoen met betrekking tot de PGB-bestedingen.
- De VNG en het Rijk hebben recentelijk een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd, waarin de eerder aangekondigde bezuinigingen, met ingang van 2023, tot en met 2025 worden bevroren. Tegelijkertijd blijft de bezuinigingsdoelstelling van € 1 miljard overeind, waarbij het Rijk aangeeft dat € 380 miljoen daarvan mogelijk niet haalbaar is. Hoewel een autonome groei en onvoorziene omstandigheden bij dit akkoord onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen, blijft het voor uw gemeente belangrijk om de ontwikkelingen hierin nauwlettend te volgen.
- Een belangrijk aandachtspunt binnen het sociaal domein is de ontwikkeling van de financiële positie van zorgaanbieders van zowel jeugdzorg als Wmo-aanbieders. In toenemende mate zien wij dat zorgaanbieders moeite hebben met het realiseren van een sluitende exploitatie. Naar verluidt, zijn er na het sluiten van de ziekenhuis-cao, met daarin salarisverhogingen van 10-15%, ook andere zorgsectoren in onderhandeling over het afsluiten van nieuwe (aangepaste) cao's met vergelijkbare loonstijgingen. Dit zal naar verwachting de financiële positie van de zorginstellingen nog verder onder druk zetten, en daarmee mogelijk leiden tot een verdere tariefdruk.

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

- Uit de toets op de naleving van de EU-aanbestedingsregels is een onrechtmatigheid gebleken van € 0,9 miljoen (2021: € 1,4 miljoen). De afname van het aantal onrechtmatigheidsfouten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er vorig jaar sprake was van onrechtmatige bestedingen in de jeugdzorg in natura, die gedurende 2021 opnieuw is aanbesteed. Uw gemeente heeft hiermee zichtbaar stappen gezet in het verbeteren van de interne beheersing van het naleven van de Europese aanbestedingsregels.

Ontwikkeling Glasvezel Helmond B.V.

- In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij kennisgenomen van de conceptjaarrekening 2022 van Glasvezel Helmond B.V. Deze sluit met een tekort van € 981.000, waar een negatief resultaat van € 415.000 was begroot. De achterblijvende resultaten zijn het gevolg van een vertraging in de aanleg, in combinatie met de stevige concurrentie van andere aanbieders. Hierdoor is de bezettingsgraad gedaald, wat druk legt op de liquiditeit van de onderneming Glasvezel Helmond B.V.
- Om de juiste waardering van het gemeentelijke aandelenbelang (€ 6.250.000) te beoordelen, heeft de gemeente Helmond door specialist Key Valuations een onderzoek laten uitvoeren naar de businesscase van Glasvezel Helmond B.V. Door de specialist wordt aangegeven dat, naast autonome groei, de bezettingsgraad snel kan stijgen wanneer er netwerktoegang wordt verleend aan andere marktpartijen. Het potentieel van de businesscase blijft hierdoor onveranderd positief. Wel schuift het moment waarop de opbrengsten de gemaakte kosten overtreffen (break-even point) verder richting de toekomst. Door de gedaalde liquiditeit van de onderneming is het bovendien mogelijk dat de garantstelling waaraan de gemeente zich in het verleden heeft gecommitteerd zal worden aangesproken. Deze middelen waarop aanspraak kan worden gemaakt, zullen, uitgaande van de positieve businesscase, uiteindelijk wel weer terugvloeien naar de gemeente. Wij constateren dat het college zich hiervan bewust is en de ontwikkelingen nauwlettend volgt.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Grondexploitatie

- Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere de realisatie en de geactualiseerde schattingen ultimo 2022 versus de schattingen in de jaarrekening 2021 geanalyseerd ('backtesting'). Wij zien dat de planexploitaties de juiste schattingen bevatten. Wel vragen wij uw aandacht voor het vormgeven van de position papers, zeker wanneer besloten wordt tot het vormgeven van nieuwe grondexploitaties dan wel het aanpassen van bestaande grondexploitaties (Brandevoort II).
- De voorziening die in mindering is gebracht op de grondexploitaties is met € 14 miljoen toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door fors hogere kostenstijgingen dan in het afgelopen jaar werd ingeschat. Daarnaast speelt het stagneren van de opbrengsten hierbij een rol. De kostenstijgingen zijn hoofdzakelijk het gevolg van schaarste. De afvlakking van de opbrengstenstijging is tweeledig. Deze wordt enerzijds veroorzaakt door de gestegen rentes, waardoor burgers minder geld kunnen lenen, en anderzijds doordat de bedragen die ontwikkelaars bereid zijn te betalen voor bouwgrond afnemen, aangezien de bouwkosten toenemen. Gezien de omvang van de grondexploitatie Brandevoort II is de impact hiervan op de waardering groot.
- Volledigheidshalve merken wij op dat de waardering van de grondexploitatie Brandevoort II heeft plaatsgevonden overeenkomstig het vingerende grondexploitatieplan. Dit betekent dat de financiële effecten van het masterplan Brainport Smart District (BSD), waarover u op 22 februari 2022 geïnformeerd bent, niet zijn verwerkt in de huidige waardering. Indien u het masterplan vertaalt in een nieuw vast te stellen grondexploitatie, zal dit naar verwachting een negatief effect hebben op de waardering van de grondexploitatie.
- Wanneer uw raad in 2023 mogelijk overgaat tot het nemen van een besluit over de grondexploitatie BSD, adviseren wij u om scherpe afspraken te maken met het college, met betrekking tot het mandaat van het college, en om daarbij aan te geven wanneer u als raad bij de besluitvorming betrokken wilt zijn. Gezien het innovatieve karakter van deze grondexploitatie ligt het in lijn der verwachting dat er tussentijds bijstellingen op het initiële grondexploitatieplan noodzakelijk zullen zijn.

Bavaria

Pilsener

Canada Blue

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het normenkader 2022, dat op 7 februari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad.

De reikwijdte van onze controle wordt omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Toelichting uitgebreide controleverklaring

De controleverklaring bij de jaarrekening heeft een belangrijke maatschappelijke functie. Hierin geeft de accountant namelijk weer of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de resultaten en de financiële positie, en of de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Gebruikers van jaarrekeningen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer inzicht in de door de accountant ter zake uitgevoerde werkzaamheden. Dit heeft, in combinatie met een wijziging in de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (de voorschriften voor het uitvoeren van een accountantscontrole), geresulteerd in een uitgebreidere tekst van de controleverklaring bij uw jaarrekening 2022. Hierin doen wij in het hoofdstuk 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' aanvullend verslag over onze controleaanpak voor frauderisico's, de naleving van wet- en regelgeving, en de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Helmond hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Helmond uitgevoerd en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze minimumdrempel, die van invloed zijn op het vermogen en/of het resultaat van de gemeente. Wij hebben deze niet-gecorrigeerde controleverschillen opgenomen in [Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen](#).

Aangezien deze bevindingen pas laat in het controleproces aan het licht zijn gekomen, is besloten deze voorgestelde correcties niet te verwerken in de jaarstukken.

Wij hebben controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2022, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2022.

Op basis van onze controlewerkzaamheden en de toelichting in de jaarrekening (hoofdstuk: '6.1 overzicht baten en lasten') constateren wij dat de begrotings-overschrijdingen voor een bedrag van € 414.000 meewegen in ons rechtmatigheidsoordeel. Dit betreft de overschrijdingen op investeringskredieten.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de in de SiSa-bijlage 2022 verantwoorde informatie geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel, die van invloed zijn op de WNT. Voor de controle van de WNT hebben wij onze interne specialisten ingezet.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2022, onder 'Grondslagen'.

Wij hebben het door het college en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en consistent zijn gebruikt.

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Helmond

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochter-ondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in [Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging](#).

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening 2022.

De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De grondslagen zijn aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting en de SiSa-bijlage).

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over onder andere weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college van burgemeester en wethouders in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is verbeterd

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2022 bedraagt € 2,3 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 18,9 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2022 circa € 21,2 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk onder het eigen vermogen in de balans vermeld.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 circa 53% van het balanstotaal (ultimo 2021: 52% van het balanstotaal) en is verbeterd ten opzichte van 2021.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten, plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente, hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2022	2021	2020	2019
Eigen vermogen per 1 januari	274,2	246,3	239,6	250,2
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 18,9	9,0	-/- 16,9	-/- 21,8
Gerealiseerd resultaat	21,2	18,9	23,6	11,2
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	2,3	27,9	6,7	-/- 10,6
Eigen vermogen per 31 december	276,5	274,2	246,3	239,6

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)

Totale baten	392,6
Totale lasten	-/- 390,3
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	2,3
Af: stortingen in reserves	-/- 40,5
Bij: onttrekkingen aan reserves	59,4
Saldo mutaties reserves	18,9
Gerealiseerd resultaat	21,2

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

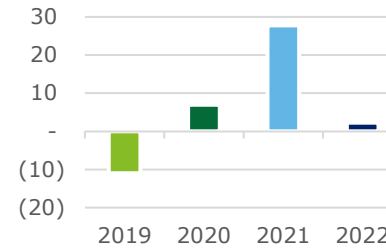
Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2022 laat een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 2,3 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 11,1 miljoen (begroting na wijziging).

De jaarrekening 2022 sluit – na verwerking van de mutaties in de reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 21,2 miljoen.

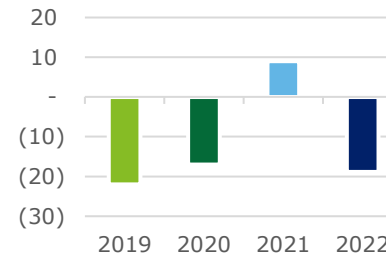
In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

De gemeente heeft de belangrijkste verschillen toegelicht en heeft de financiële impact ervan in kaart gebracht. In de paragraaf [Begrotingsrechtmatigheid](#) van onze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

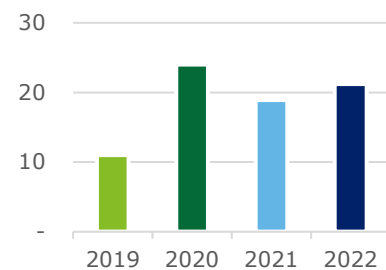
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten
(x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves
(x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat
(x € 1 miljoen)

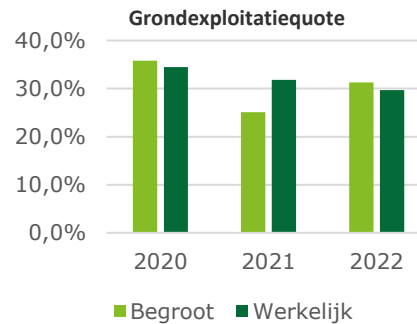
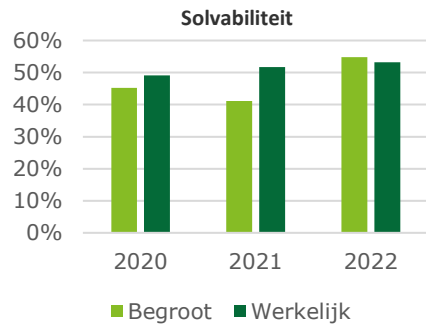

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

Kengetallen voor gemeente Helmond (begroot en werkelijk over de periode 2020-2022)

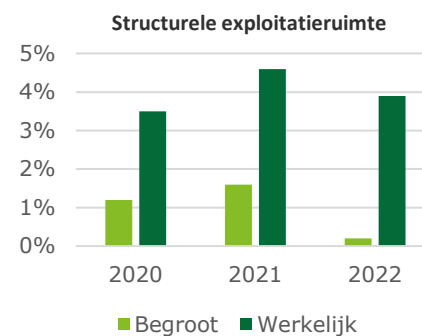
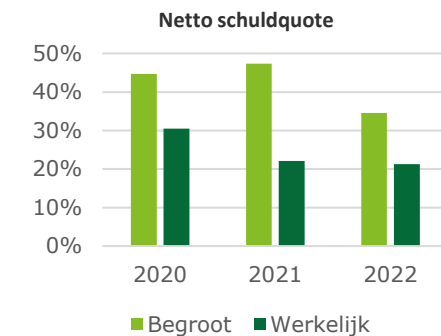

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Voor het beoordelen van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, waarbij wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

Realisatiekracht van uw gemeente

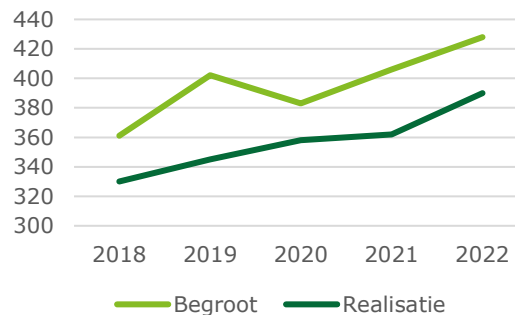
De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad de financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college zijn beleid en doelen kan realiseren.

In de afgelopen jaren zagen wij in toenemende mate dat de begroting en de realisatie vaak uit elkaar liggen. Dit het zowel het geval wanneer wij kijken naar de reguliere exploitatie als naar de ontwikkeling van de investeringskredieten. De realisatiekracht van de gemeente lijkt daarmee niet in balans met de gestelde ambities.

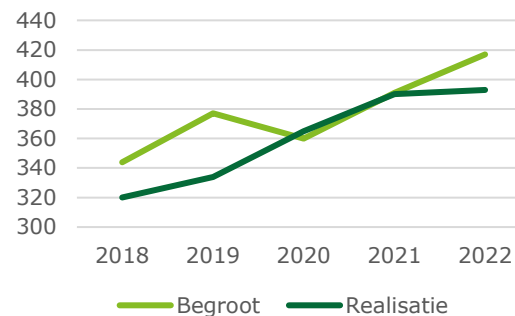
Ook voor de komende jaren verwachten wij een verdere toename van de investeringsopgaven, mede als gevolg van een versnelling in de woningbouw, de energietransitie, klimaatadaptatie en de mobiliteitsopgave.

Wij adviseren u te onderzoeken in hoeverre de gestelde ambities passend zijn binnen de beschikbare capaciteit. Dit start bij de ambtelijke capaciteit. Het capaciteitsvraagstuk gaat echter over het antwoord op de vraag of de markt, in een situatie met toenemende personele schaarste, de ambities van de gemeente Helmond en die van de Brainportregio wel aankan.

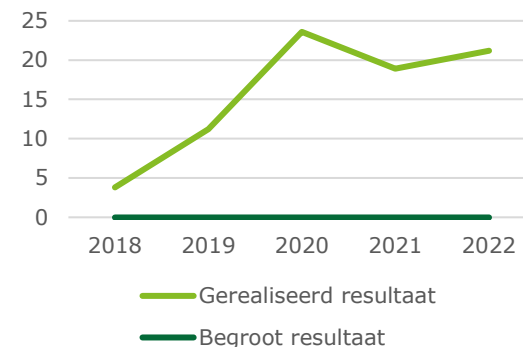
Lasten | Begroting vs. realisatie (excl. mutaties reserves) (x € 1 miljoen)

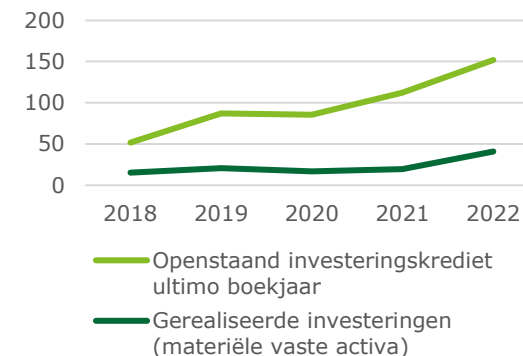
Baten | Begroting vs. realisatie (excl. mutaties reserves) (x € 1 miljoen)

Ontwikkeling resultaat (x € 1 miljoen)

Totaal investeringskrediet vs. jaarlijkse investering (x € 1 miljoen)

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw gemeente

Het weerstandsvermogen is toegenomen/afgenomen

Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beide zijn gemuteerd in 2022. De ratio weerstandsvermogen is met 0,36 toegenomen tot 2,19, wat betekent dat de door het college onderkende risico's worden afgedekt middels het weerstandsvermogen.

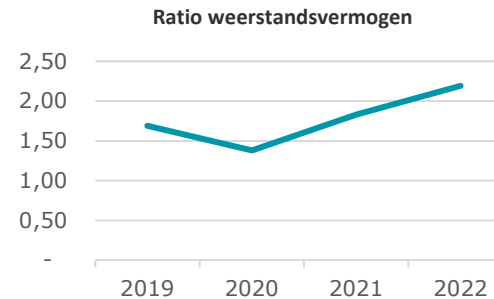
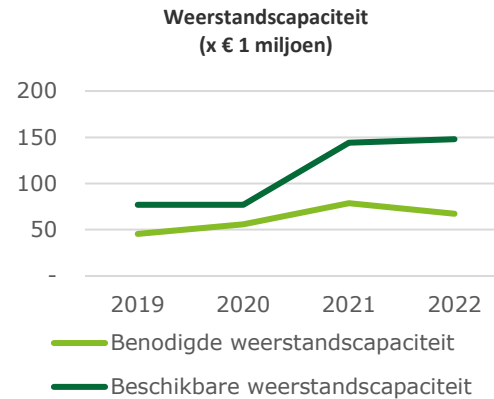
Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 147,8 miljoen (2021: € 144,3 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een inschatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's. Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 67,4 miljoen (2021: € 78,8 miljoen). Ten opzichte van 2021 is hiermee sprake van een afname van de gekwantificeerde risico's met € 11,4 miljoen.

Uw weerstandscapaciteit van € 147,8 miljoen is toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 67,4 miljoen. Dit is door het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is niet alleen vanwege het saldo ultimo 2022, ad € 115,8 miljoen, relevant voor de accountantscontrole, maar ook met het oog op de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2023 e.v. nog te realiseren baten ad € 289,5 miljoen en lasten ad € 173,7 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij afsluiting van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van de grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de zij de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, kan terugverdienen.

De gemeente Helmond schat ultimo 2022 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 86,0 miljoen bedraagt (2021: € 74,2 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is geheel in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

De negatieve ontwikkeling van de grondexploitaties is het gevolg van macro-economische ontwikkelingen, waardoor de kostenstijging hoger is dan in het afgelopen jaar werd geraamd en de verwachte opbrengstenstijging naar beneden is bijgesteld.

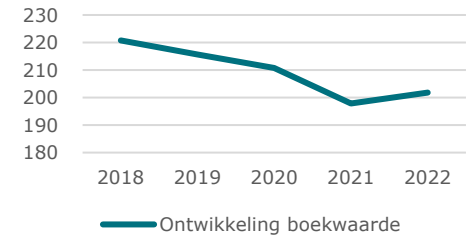
Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot 5 P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvrage in de gemeente?
- **Prijs:** de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- **Plankosten:** door de toenemende vraag naar woningen, en dus naar bouwcapaciteit, is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- **Parameters:** zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en op basis van de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

Uit deze figuur blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2022 in lichte mate is toegenomen.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Vorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijgingen en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op een passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2022 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd), en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat de gemeente voor de tussentijdse winstneming de 'Percentage Of Completion methode' (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2022 voor € 1,7 miljoen tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2021: € 0,1 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt. Dit type projecten is (financieel gezien) gevoeliger voor risico's dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat de schatting van de kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Brandevoort II, Automotive campus en Suytkade de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn in het kader van onze controle. Wij hebben deze grondexploitaties nader geanalyseerd, en hebben deze geselecteerd voor een nadere controle.

Voor deze (deel)projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De uitgangspunten die in de grondexploitaties - en dus in de jaarrekening 2022 - zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten.
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de in de grondexploitaties gehanteerde uitgangspunten.
- Externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten.
- Een niet-onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties - en dus in de jaarrekening 2022 - zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2022 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten hebben betrokken bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen zijn adequaat toegelicht in de jaarrekening

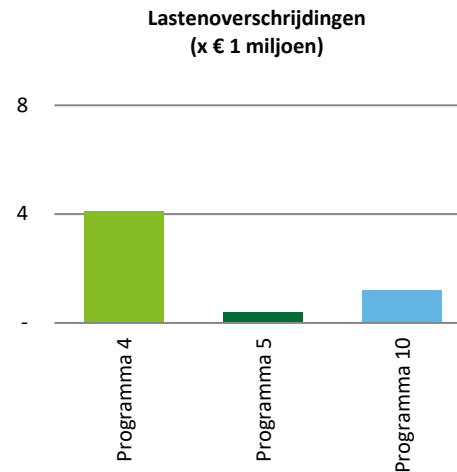
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij een controle uitgevoerd op de begrotingsrechtmatigheid. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt met het vaststellen van de begroting en via de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat deze hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV. Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn rechtmatigheidsoordeel. De kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Deze zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moeten wij kijken naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de figuur hieronder hebben wij de programma's vermeld waarbij sprake is van een lastenoverschrijding.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van en toelichting op deze overschrijdingen naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten' in de jaarrekening. Hiermee legt het college aan de gemeenteraad verantwoording af over de begrotingsrechtmatigheid van de lasten over 2022. De geconstateerde kostenoverschrijdingen wegen vanwege hun aard niet mee in ons rechtmatigheidsoordeel.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 wegen soortgelijke begrotingsoverschrijdingen in het komende jaar mee in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Het is daarom van belang om in 2023 voor overschrijdingen tijdig een begrotingswijziging door te voeren.

Kredietoverschrijdingen

Kredietoverschrijdingen vereisen conform de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV – vergelijkbaar met kostenoverschrijdingen in het overzicht van baten en lasten – autorisatie van de gemeenteraad. Indien een overschrijding niet door de raad is geautoriseerd, is deze strikt genomen onrechtmatig. Afspraken hierover tussen de gemeenteraad en het college kunnen nader worden vastgelegd in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet.

In de afspraken tussen de gemeenteraad en het college is vastgelegd dat het college kredietoverschrijdingen gedurende het jaar dient te melden aan de raad. Voor een bedrag van € 415.000 zijn deze overschrijdingen niet tijdig gemeld. Wij hebben deze kredietoverschrijding meegenomen in ons rechtmatigheidsoordeel.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Tijdens onze controle vragen wij u jaarlijks om ons inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Wij hebben op basis van onze controle en de gesprekken met uw organisatie geen fraudegevallen geconstateerd.

Onze conclusie is voorts dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwetsies, en hierover tijdig met ons in contact treedt.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Overige bevindingen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide integrale 'spendanalyse' uit. Wij constateren over 2022 een verdere afname in de omvang van de onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle blijkt een fout van circa € 0,9 miljoen, terwijl over 2021 nog sprake was van een fout van € 1,4 miljoen.

Het bedrag aan onrechtmatigheden over 2022 (€ 0,9 miljoen) heeft geheel betrekking op fouten in de naleving van de Europese aanbestedingsregels die in voorgaande jaren zijn gemaakt, en waarvan de bestedingen nog doorlopen in het huidige boekjaar.

Uw gemeente heeft hiermee zichtbaar stappen gezet in het verbeteren van de interne beheersing inzake het naleven van de Europese aanbestedingsregels.

Sociaal domein | PGB-bestedingen

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft – net als in voorgaande jaren – bij de PGB-verantwoordingen voor Jeugd en Wmo over 2022 een controleverklaring met beperking verstrekt. De PGB-bestedingen over 2022 bedragen circa € 0,8 miljoen (2021: € 1,4 miljoen). Hiervan is een bedrag van € 0,32 miljoen als onzeker aangemerkt. Dit betreft de bestedingen waarbij er uitbetaling plaatsvindt zonder dat er sprake is van een ingediende factuur; overeenkomstig het standaardproces van de SVB.

Door een onderscheid te maken tussen bestedingen waaraan wel een declaratie ten grondslag ligt en bestedingen waarbij dit niet het geval is, heeft uw organisatie ten opzichte van voorgaande jaren de onzekerheid kunnen beperken.

De resterende onzekerheid in de bestedingen voor jeugd en Wmo (zie hierna) heeft in relatie tot onze materialiteit geen invloed op onze oordeelsvorming over de jaarrekening 2022.

Sociaal domein | Jeugdzorgkosten

In lijn met de landelijke trend zijn de kosten voor jeugdzorg in de afgelopen jaren (fors) gestegen. Verwacht wordt dat deze ontwikkeling ook in de komende jaren nog doorzet.

Om de kosten beter in de greep te krijgen en hierin besparingen te realiseren, zijn voor de begroting voor 2021 en verder maatregelen opgezet en uitgewerkt. Het is belangrijk dat het college de resultaten en effecten van deze maatregelen nauwlettend blijft volgen, zodat tijdig bekend is in hoeverre het reëel is te verwachten dat de getroffen maatregelen daadwerkelijk leiden tot de gewenste beheersing en tot een afname van de kosten voor jeugdzorg. Waar nodig en mogelijk kan uw gemeente dan tijdig bijsturen en kan zij andere en/of aanvullende beheersmaatregelen treffen.

Indien (een deel van) de kosten structureel hoger (blijkt) blijken uit te vallen, ontkomt u wellicht niet aan het vrijmaken van structurele middelen om de verwachte toekomstige tekorten te dekken.

Wij adviseren het college, mede op basis van de voor 2022 geraamde en gerealiseerde jeugdzorgkosten, te analyseren in hoeverre de maatregelen het gewenste effect hebben, waarbij wordt nagegaan of het reëel is te veronderstellen dat de getroffen interne-beheersmaatregelen zullen leiden tot de gewenste afname van het tekort.

Bijzondere aandacht vragen wij hierbij voor de aanbieders waarmee een lumpsumovereenkomst is gesloten ('systeemaanbieders'). Deze aanbieders declareren op basis van de geleverde productie circa € 3,8 miljoen gedurende 2022. Daarnaast zal er wellicht sprake zijn van enkele declaraties die worden verstrekt na afloop van het boekjaar, die betrekking hebben op in 2022 geleverde zorg. Echter, doordat er een lumpsum-overeenkomst is gesloten, bedragen de kosten voor de gemeente Helmond circa € 7,2 miljoen.

Doordat de gemeente afhankelijk is van de productieverantwoordingen met de daarbij behorende controleverklaringen en deze niet voor alle zorgaanbieders tijdig zijn ontvangen, resteert er een onzekerheid in de controle van € 0,38 miljoen. Dit betekent dat wij niet kunnen nagaan of deze bestedingen op de juiste wijze en rechtmatig hebben plaatsgevonden.

Voorts vragen wij uw aandacht voor het contractmanagement binnen het sociaal domein. Om verantwoording te kunnen afleggen over de bestedingen inzake het sociaal domein blijft de gemeente in hoge mate afhankelijk van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders. Hoewel er jaarlijks goede plannen worden gemaakt ten behoeve van het beter vormgeven van het contractmanagement, met als doel minder afhankelijk te zijn van deze productieverantwoordingen, zien wij dat de executiekracht om deze verandering daadwerkelijk te bewerkstelligen beperkt is. Wat daarbij niet helpt, is dat er jaarlijks nieuwe medewerkers betrokken zijn bij het vormgeven van dit proces.

Interne beheersing

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2022

Managementletter 2022, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2022 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van de maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen naar aanleiding van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2022, van 13 januari 2022.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2022 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten in voldoende mate zijn opgevolgd. Voor zover deze opvolging en/of onze controle hiervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp vermeld.

Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn (correctie)boekingen die niet via de reguliere boekingsgang plaatsvinden. Deze boekingen zijn hierdoor in opzet meer risicovol. Daarom besteden wij tijdens onze controle extra aandacht aan deze boekingen.

Wij merken op dat de gemeente met de invoering van het nieuwe financiële pakket heeft ingezet op een verbetering van de processen rondom de memoriaalboekingen. Zo zijn de controle en autorisatie van memoriaalboekingen in 2022 onderdeel geworden van een workflow die afdwingt dat iedere boeking wordt bekeken door minimaal twee personen.

Evaluatie opstel- en controleproces

Het opstel- en controleproces is voor de jaarrekening over 2022 minder efficiënt verlopen dan in voorgaande jaren. Deels wordt dit veroorzaakt door de implementatie van het nieuwe financiële pakket. Daarnaast zien wij dat er veel personele wijzigingen hebben plaatsgevonden, waarbij de nieuwe medewerkers nog vertrouwd moeten raken met de specifieke werkwijze binnen de gemeente Helmond.

Tevens zien wij dat in het opstel- en controleproces het uitvoeren en afronden van de controle van de grondexploitatie ten behoeve van de controle wat later plaatsvonden. Het is van belang te bewaken dat de in de afgelopen jaren ingezette verbeteringen betreffende het onderbouwen en documenteren van de grondexploitaties verder worden vormgegeven; zeker wanneer er in de toekomst nieuwe (complexe) grondexploitaties worden vormgegeven.

Een belangrijk punt van aandacht blijft de kwalitatieve analyse en onderbouwing van de zogenaamde 'tussenrekeningen' (nog te ontvangen/betalen bedragen en vooruit ontvangen/nog te besteden (subsidie)-bijdragen van derden). Op basis van de controle constateren wij dat de gedurende het jaar gevoerde administratie soms onnodig complex is vormgegeven. Dit zorgt ervoor dat de medewerkers niet altijd meer overzien wat er exact geboekt is, leidend tot relatief veel correcties tijdens de controle.

Medio 2023 evalueren wij – mede op basis van de actualisatie van de risicoanalyse voor de jaarrekening 2023 – wederom gezamenlijk het jaarrekeningproces, om te bepalen op welke terreinen/aspecten er verdere verbeteringen in het opstel- en controleproces van de jaarrekening mogelijk zijn.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving, inclusief cybersecurity, behoeven nadere aandacht

De bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving leiden ertoe dat de gemeente en wij niet zonder meer kunnen steunen op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Dit leidt tot het volgende:

- Uw gemeente loopt een verhoogd risico op tekortkomingen in de geautomatiseerde gegevensverwerking die bijvoorbeeld kunnen resulteren in niet-betrouwbare data c.q. cijfers. Dit kan een grote(re) impact hebben indien er sprake is van cybersecurity-incidenten.
- Het niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking leidt ertoe dat er tijdens de interne controles niet zonder meer gebruik is te maken van onder andere data-analyses. Het uitvoeren van interne controles – waarbij er bijvoorbeeld voor de inkoop data-analyse is ingezet – is hierdoor niet optimaal efficiënt. Er zijn namelijk eerst aanvullende werkzaamheden nodig voor nagaan van de betrouwbaarheid van de data/het lijstwerk. Bovendien kan de interne controle bij het maximaal gebruikmaken van data-analyse een hogere toegevoegde waarde opleveren voor de organisatie, die op basis daarvan belangrijke inzichten kan verkrijgen en de controles ook meer risicogericht kan insteken.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

2306241017/LR/25

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2022

- Als gevolg van de bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving hebben wij ook voor de jaarrekeningcontrole 2022 niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking. Het gevolg van deze conclusie is dat wij meer gegevensgericht werk hebben moeten verrichten, waaronder het uitvoeren van specifieke werkzaamheden om de betrouwbaarheid van de data en het lijstwerk na te gaan.

Voor onze inhoudelijke bevindingen en de resterende aanbevelingen inzake de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking verwijzen wij kortheidshalve naar onze managementletter 2022.

Ondanks de bestaande tekortkomingen in de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van de controleaanpak voor de memoriaalboekingen. Hierbij hebben wij met behulp van data-analyse een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Samenvatting overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het college en/of het ambtelijk management of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen tijdens het uitvoeren van onze controle.

Naar onze mening is ons tijdens het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 210.000.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	N.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout:		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout:		
• Nog te betalen kosten Jeugdzorg zijn te laag verantwoord	€ 533.000	€ 533.000
• Overlopende post is onjuist bepaald, nog te betalen kosten zijn te laag verantwoord	€ 288.000	€ 288.000
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	€ 821.000	€ 821.000
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten:		
• EU-aanbesteden	€ 915.000	
• Overschrijding investeringskredieten	€ 414.000	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.):		
• Niet van toepassing	€ 0	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	
Overige rechtmatigheidsfouten	€ 0	
Totaal rechtmatigheidsfouten	€ 2.150.000	€ 821.000

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2022 en het normenkader 2022, dat op 7 februari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle groter dan de rapporteringstolerantie van € 210.000.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid:		
• Onzekerheid PGB's	€ 319.000	€ 319.000
• Onzekerheid Zorg in natura (aansluiting productieverantwoording)	€ 380.000	€ 380.000
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid:		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	€ 0	€ 0
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid:		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding, Fido, etc.):		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid):		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid		
• Niet van toepassing	€ 0	€ 0
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	€ 699.000	€ 699.000

- Het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid is opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018, het Addendum Kadernota rechtmatigheid 2022 en het normenkader 2022, dat op 7 februari 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad.
- Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022 en over de fouten en onzekerheden in de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A5B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A9B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A14B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal			€ 0	
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020-2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1 ^e tranche	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal			€ 0	
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3A	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal			€ 0	
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 4_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Tozo 5_totaal 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10A	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2022

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal			€ 0	
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12A	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H22	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Totaal			€ 0	

Bijlage B2 - Bevindingen controle Bereikbaarheidsakkoord 2022

Op grond van de Subsidierегeling Bereikbaarheidsakkoord legt uw gemeente met een bijlage in de jaarrekening verantwoording af over de voortgang van en bestedingen voor de projecten uit het Bereikbaarheidsakkoord. In overeenstemming met de ter zake met de Provincie Noord-Brabant gemaakte afspraken hebben wij – rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole 2022 – die projecten gecontroleerd waarvan de ‘gerealiseerde projectkosten (subsidiabel)’ in 2022 meer dan € 125.000 bedragen. In dit accountantsverslag rapporteren wij over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2022 en over de fouten en onzekerheden in de door ons gecontroleerde projecten uit het Bereikbaarheidsakkoord.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Project-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2020	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
034a	Fietsroute Helmond-Geldrop-Eindhoven, deel Helmond	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Ten aanzien van de verantwoorde projecten - niet zijnde gemeente Helmond - merken wij op dat wij, overeenkomstig de afspraken met de provincie, de werkzaamheden hebben beperkt tot het maken van een aansluiting tussen de gegevens zoals opgenomen in de bijlage van de jaarrekening en de verantwoording zoals deze door de individuele gemeenten als onderdeel van de jaarrekening 2021 is gecontroleerd. Dit betekent dat wij als accountant van de gemeente Helmond geen zelfstandige controlewerkzaamheden uitvoeren op de kwaliteit en de diepgang van de door de accountants van de regiogemeenten uitgevoerde werkzaamheden.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Helmond

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Helmond in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheidsevaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of auditcomité, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Helmond te rouleren.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Helmond

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Helmond

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

2306241017/LR/41

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte organisatie”). DTTL (hierna ook te noemen “Deloitte Global”) haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.